

Myönnettyt
apurahat
ja stipendit
2017

*Helsingin yliopisto,
oikeustieteellinen tiedekunta,
OTT Taina Pihlajarinne*

TEKOÄLYJOURNALISMIN OIKEUDELLISET
HAASTEET – TEKIJYYS, KANNUSTIMET JA VASTUU
Tekoälyn hyödyntämiseen uutistuotannossa
liittyy uusia, tutkimusta edellyttäviä oikeudellisia
kysymyksiä. Projektissa tarkastellaan, millaisia
haasteita tekoälyjournalismi luo oikeudelliselle
sääntelylle. Olennaista on, kuinka tekijänoikeu-
dellista sääntelyä tulisi uudelleenarvioida, sekä
millaisilla oikeudellisilla keinoilla markkinoiden
toimivuus uutistuotannossa voidaan varmistaa.
Lisäksi tarkastellaan tekoälyä hyödyntäen julkais-
tun sisällön aiheuttaman vahingon korvaamista
koskevia kysymyksiä.

215 000 €

*Tampereen yliopisto,
Johtamiskorkeakoulu, COMET,
YTT Sami Borg*
VAALIKONEET 2020

Hanke tuottaa kattavan kuvan vaalikoneista ja
niiden hyödyntämisestä Suomessa, mikä palve-
lee monipuolisesti vaalikoneiden kehittämistä
politiikan journalismissa. Tutkimus analysoi
vaalikoneiden levinneisyyttä, sisältöjä, käyttöä
ja käytön vaikutuksia yhdistäen politiikan ja
viestinnän tutkimuksen näkökulmia. Tutkimuksen
pääpaino on ensi vuoden presidentinvaaleissa.
Vaalikoneiden käyttöä tutkitaan myös eduskunta-
ja kunnallisvaaleissa.

136 500 €

*Helsingin yliopisto,
Kuluttajatutkimuskeskus,
FT Minna Ruckenstein*

UNOHDA MEDIAN MURROS
– VAIHTOEHTOISIA TULEVAISUUKSIA
LIIKETOIMINNALLE JA TYÖNJAOLLE

Digitalisaation edesauttamana syntyy uusia
mediankäytön, markkinoinnin ja liiketoiminnan
muotoja. Osa niistä on vakiintunut media-alalle ta-
valla, joka voi rajoittaa vaihtoehtoisia ja pidemmäl-
lä tähtäimellä kestävämpiä liiketoiminnan tapoja.
Hanke tuottaa monialaisella otteella uudenlaisia
tapoja käsitellä median muutoksia ja mahdollisia
kehityskulkuja. Vaihtoehtojen esiinsaamiseksi
hanke operoi kolmen hypoteettisen tutkimusorien-
taation avulla: post-datajätit, post-markkinointi,
post-ihmistyö.

114 600 €

*Turun yliopisto, Sosiaalitieteet,
Talous sosiologian oppiaine,
VTT Arttu Saarinen*

POLIITTISET KUPLAT JA MEDIA
– ERI PUOLUEIDEN KANNATTAJIEN
JA JÄSENTEN MEDIÄKÄYTTÄYTYMINEN
SEKÄ MEDIALUOTTAMUS TOTUUDEN
JÄLKEISESSÄ AJASSA

Hanke tutkii puolueiden kannattajien ja jäsenten
mediäkäyttäytymistä ja luottamusta mediaan.
Keitä ovat mediaan poikkeuksellisen kriittisesti
suhtautuvat kansalaiset ja millainen on heidän
puoluetaustansa ja asema yhteiskunnassa?

106 300 €

*Laurea-ammattikorkeakoulu,
KT Jyrki Suomala*

TEKOÄLY VIESTIN
LUOTETTAVUUDEN ARVIOIJANA

Koherenssiteorian mukaan käyttäytyminen on abduktiivista päättelyä. Tällöin tavoitteisiin vetoaminen, evidenssi ja tunnesisältö ovat keskeisiä. Tutkimuksessa analysoidaan manuaalisesti 100 valeviestiä ja 100 luotettavaa viestiä e.m. luokkien avulla ja muodostetaan 20 parametria, jotka erottelevat epäluotettavat viestit luotettavista. Parametrien perusteella tehdään tekoälyohjelma, joka oppii arvioimaan viestien luotettavuuden astetta. Ohjelma auttaa tunnistamaan epäluotettavat viestit.

99 240 €

*Jyväskylän yliopisto,
Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos,
YTT dosentti Karina Horsti*

KURJISTETTUJA KUTSUMASSA:
TOTUUDENJÄLKEISEN AJAN KANSAINVÄLISET
MOBILISAATIOSTRATEGIAT SUOMEN, RANSKAN
JA YHDYSVALTAIN VASTAMEDIASSA

Tutkimushanke vertailee, kuinka vastamediat Suomessa, Ranskassa ja Yhdysvalloissa mobilisoivat ”kurjistettuja”, jotka ovat menettäneet luottamuksensa valtamediaan. Aineisto kerätään vaihtoehto- ja valtavirtamedian poleemisista uutistapahtumista. Tutkimusote on monitieteellinen ja -menetelmäinen, ja soveltaa mediatutkimuksen sekä sosiologian laadullisten menetelmien lisäksi big data -työkaluja. Hanke tuottaa uutta tietoa vastamedian kansainvälisistä mobilisaatiostrategioista ja -tarinoista.

95 400 €

VTT Aki Petteri Lehtinen

JOURNALISMIN TOTUUDENMUKAISUUS:
ARVIOINTIKRITEERIT KOKONAISRAPORTIN
PAIKKANSAPITÄVYYDELLE

Sanaston muutos paljastaa aikakauden huolia. Toisaalta käyttämämme käsitteet ohjaavat ajattelua ja toimintaamme uusissa olosuhteissa. ”Totuudenjälkeisyys”, ”vaihtoehtoiset totuudet” ja ”valeutiset”, ja maailmanpolitiikassa käytetty ”informaatiovaikuttaminen” kuuluvat nykyisen journalismin ja julkisen keskustelun käsitteelliseen vakiokalustoon. Hanke tutkii journalistista totuudenmukaisuutta näiden tiedollisten ja yhteiskunnallisten uhkien välttämiseksi journalismissa sen itsenäisyyden tähden.

70 000 €

*Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian
laitos, yhteiskuntatieteiden tohtori Tommi Kotonen*

SUOMALAINEN ÄÄRIOIKEISTO JA SOSIAALINEN
MEDIA – VIESTINNÄN MUUTOS JA SEN
VAIKUTUS JÄRJESTÖJEN ORGANISOITUMISEEN,
MOBILISAATIOON JA IDEOLOGIAAN

Tutkimuksessa selvitetään millaisia uusia viestinnän muotoja suomalainen äärioikeisto on omaksunut viime vuosina sosiaalisen median murroksen myötä ja miksi juuri nämä kanavat on valittu, millaisia radikaalinationalistisia identiteettejä verkkoympäristö tuottaa, ja mitä vaikutuksia muuttuneella verkkoympäristöllä on ollut äärioikeiston mobilisaatiolle, rekrytoinnille ja toimintamuodoille sosiaalisen median ulkopuolella.

67 600 €

*Tampereen yliopisto,
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta,
FT Heikki Kokko*

TOTUUDEN JÄLKEINEN AIKA NYT JA
1800-LUVUN PUOLIVÄLISSÄ

Nykyinen kokemus todellisuuden hajoamisesta liittyy keskeisesti globaalien tietoverkkojen ja niissä toimivien sosiaalisten medioiden syntymiseen. Niiden nousu muuttaa ihmisenä olemisen keskeistä muotoa, sosiaalista vuorovaikutusta. 1800-luvun puolivälissä syntyi ensimmäistä kertaa suomenkielellä toiminut ylipaikallinen julkinen sfääri. Myös tällöin ihmisten ajattelutavat ja kulttuuriset kategorisoinnit joutuivat murrokseen. Mitä annettavaa tällä ”totuudenjälkeisellä ajalla” on nykypäivälle?

59 800 €

*VTT Antto Vilhma ja työryhmä: Jarno Hartikainen,
Hannu-Pekka Ikäheimo ja Olli Seuri*

TOTUUDENJÄLKEINEN AIKA:
ONKO SUOMALAINEN JOURNALISMI
OSA ONGELMAA VAI RATKAISUA?

Toimittajien ja tutkijoiden mediakriittinen yhteishanke, jonka tarkoituksena on tuottaa korkeatasoinen suomenkielinen tietokirja kattavan kirjallisuuskatsauksen sekä empiirisen analyysin pohjalta. Hankkeessa tarkastellaan erilaisia totuudenjälkeiseen aikaan ja julkisuuteen kiinnittyviä ilmiöitä sekä itse käsitteen soveltuvuutta suomalaiseen mediaympäristöön.

57 680 €

Unesco

GUILLERMO CANO WORLD
PRESSFREEDOM PRIZE 2018–2020

Jatkoa Guillermo Cano World Press Freedom Prize tukemiseen kolmeksi seuraavaksi vuodeksi 2018–2020. Palkinto on luotu vuonna 1997 ja se on kunnianosoitus henkilölle tai taholle, joka on merkittävästi toiminut sananvapauden edistäjänä. Helsingin Sanomien Säätiö on tukenut palkintoa vuosina 2013 – 2017, jolloin se on annettu seuraaville henkilöille: Reeyot Alemu (2013), Ahmet Ik (2014), Mazen Darwish (2015), Khadija Ismayilova (2016) ja Dawit Isaak (2017).

50 850 €

Viestintä ja kehitys -säätiö

MAAHANMUUTTAJAT MUKAAN
JULKISEEN KESKUSTELUUN:
SANANVAPAAUS KANSALAISTAITONA
JA IHMISOIKEUTENA SUOMESSA

Hankkeessa syvennetään länsimaiden ulkopuolelta Suomeen saapuneiden maahanmuuttajien ymmärrystä sananvapaudesta ja suomalaisen median toimintatavoista sekä annetaan konkreettisia eväitä oman ilmaisunvapauden hyödyntämiseen. Hankkeessa edistetään myös toimittajien ja tematiikkaan perehtyneiden tutkijoiden verkostoitumista aktiivisten maahanmuuttajien kanssa. Tuloksena ainakin osa maahanmuuttajista aloittaa aktiivisen yhteiskunnallisen keskustelun luoden esimerkillään mahdollisuuksia myös muille.

50 000 €

*Open Knowledge Finland,
VTT Aleksi Knuutila*

JULKISUUSLAKI, KANSALAISTEKNOLOGIA
JA JOURNALISMIN TULEVAISUUS

Hanke selvittää nk. kansalaisteknologioiden vaikutusta journalismiin toimintatutkimuksen otteella. Hanke koostuu kolmesta osasta: eduskunnan vierailijarekisteristä, Tietopyyntö.fi -palvelusta ja AlaveteliCon-konferenssista. Vierailijarekisteri selvittää eduskunnan toimintaan vaikuttavia tahoja ja se tuotetaan verkkotyökälulla tehtyjen tietopyyntöjen pohjalta.

50 000 €

*Tampereen yliopisto,
Tutkimuskeskus COMET,
YTT Laura Abva*

POPULISTINEN VASTAMEDIA JOURNALISMIA
HAASTAMASSA – SUOMALAISET VASTAMEDIAT
YLEISÖTUTKIMUKSEN NÄKÖKULMASTA

Euroopassa ja Yhdysvalloissa on osana populistista liikehdintää syntynyt lukuisia verkkojulkaisuja, jotka haastavat perinteistä journalismia. Nämä julkaisut esimerkiksi pyrkivät poliittiseen vaikuttamiseen kehystämällä sisältöjään tarkoitushakuisesti. Ilmiöstä on keskusteltu ”valemediaan” mutta on myös esitetty, että termi on riittämätön. Ilmiön ymmärtämiseksi etenkin yleisönäkökulman tavoittaminen on merkittävää. Tässä tutkimushankkeessa tarkastellaan uusien suomalaisten vastamediajulkaisujen lukija-tekijöitä sekä sisältöjä ja verrataan toimintaperiaatteita muiden Pohjoismaiden tilanteeseen.

46 000 €

Kaskas Media Oy
SKOLAR AWARD 2017

Skolar Award on hanke, joka tukee nuoren tutkijan merkittävää, uudenlaista ja rohkeaa tutkimusideaa ja kannustaa nuoria tutkijoita ympäri maailman viestimään tutkimuksestaan. Lisäksi sen tarkoitus on auttaa laajaa yleisöä ymmärtämään, mitä tutkijan työ konkreettisesti tarkoittaa ja miksi tieteellä on niin suuri merkitys totuudenjälkeisessä ajassamme. Skolar Award nostaa pohjoismaista tiedettä ja tiedeviestintäosaamista valokeilaan ja se huipentuu Slush startup-konferenssissa 30.11.–1.12.2017.

40 000 €

Constructive Institute
MID-CAREER CONSTRUCTIVE JOURNALISM
FELLOWSHIP PROGRAMME

Uusi koulutusohjelma uransa keskivälillä oleville toimittajille.

40 000 €

*Ylioppilaslehden Kustannus Oy,
Robert Sundman*

VOITTANEET TOTUUDET

Media on huono näyttämään katsojille, kuulajille ja lukijoille, että myös journalististen prosessien takana on erilaista valintaa. Media rajaa valinnoillaan tarkastelun alle aina osan totuudesta, jolloin luonnollisesti toinen osa – tai toiset osat – jää piiloon. ”Voittaneet totuudet” on sarja interaktiivisia, journalistisia näyttelyitä ja julkaisuja, jotka näyttävät valintojen synnyn ja kamppailut niiden takana.

26 000 €

*Toimittajat ilman rajoja ry,
projektijohtaja Marika Harjusaari*

MUUTOS – 100 KUVAA
SANANVAPAUDEN PUOLESTA

Hankkeen tavoitteena on laatia korkealaatuinen ja ajatuksia herättävä valokuvakirja, joka edistää suomalaisen kuvajournalismin tunnettavuutta ja esittelee suomalaisten valokuvaajien näyttävimpiä töitä yksissä kansissa. Toimittajat ilman rajoja -järjestön toimintaa edistävä teos kertoo paitsi muuttuvasta yhteiskunnasta, myös yksilöistä muutoksen keskellä. Hanke huipentuu valokuvanäyttelyyn ja keskustelutilaisuuteen sananvapaudesta ja kuvajournalismin voimasta.

25 000 €

*Haaga-Helia AMK,
koulutusohjelmajohtaja Anne Leppäjärvi*

TOIMITTAJAOPISKELIJOIDEN
MEDIKASVATUKSEN KOULUTUSHANKE

Hankkeessa on kolme toisiinsa kietoutuvaa osaa: 1) toimittajaopiskelijoiden mediakasvatus-koulutus ja vierailut kouluihin, 2) Journalisti mediakasvattajana -materiaalin tuottaminen sekä 3) toimittajaopiskelijoiden mediakasvatus- ja juttuprojekti yhteistyössä noin kymmenen suomalaisen sanomalehden kanssa. Hanke luo aivan uuden vaikuttavuuden tason jo käynnissä olevaan ammattitoimittajien Faktana, kiitos! -koulukiertueeseen.

22 000 €

Johanna Vehkoo

VALHEENPALJASTAJAN KÄSIKIRJA

Valheenpaljastajan käsikirja sisältää sekä käytännön vinkkejä nettisalapoliiseiksi haluaville että syventäviä artikkeleita tärkeimmistä mis-/disinformaation ja faktantarkistukseen liittyvistä teemoista. Kirja käsittelee laajasti muun muassa misinformaation psykologiaa, eli syitä, jotka saavat ihmiset uskomaan jopa vääreksi todistettuun tietoon. Vahvistusharha saa meidät uskomaan omaan maailmankuvaamme sopivia asioita. Mitkä sitten ovat tehokkaimpia keinoja vastata disinformaatioon faktoilla?

17 200 €

Tampereen yliopisto,

Viestintätieteiden laitos,

Vierailijaprofessori Jussi Pullinen

DIGITAALISEN JAKELUN KOKEILUPROJEKTI
JA SEMINAARI – VERKKOJOURNALISMIN
VUOSI 2017–2018

Verkkournalismin vuosi -hanke tutkii ja jakaa digitaalisen uutismedian parhaita käytäntöjä erityisesti digitaalisessa jakelussa. Aihetta lähestytään kahdella tavalla. Kokeiluluontoisessa opetusprojektissa, joka jatkuu syksystä 2017 kevääseen 2018, luodaan kaksi journalistista kokonaisuutta verkon alustoille. Kokeilusta luodaan raportti, joka kuvaa sosiaalisen median algoritmien toimintaa. Toiseksi järjestetään kansainvälinen seminaari, jossa samankaltaisia käytäntöjä jaetaan laajemmin alalla.

12 480 €

Haaga-Helia AMK,

koulutusohjelmajohtaja Anne Leppäjärvi

TOIMITTAJAOPISKELIJOIDEN TYÖSKENTELY

WORLD PRESS FREEDOM DAY 2017

-TAPAHTUMAN YOUTH NEWSROOMISSA

JAKARTASSA SEKÄ SANOPA SE!

-JOURNALISTINEN SOME-KAMPANJA

Ryhmä suomalaisia tulevia journalisteja tuottaa Unescon World Press Freedom Day -tapahtumassa toukokuussa 2017 journalismia lehdistönvapaudesta eri näkökulmista ja osana kansainvälistä toimitusta. Tapahtumaa hyödyntäen he lisäksi tuottavat suomalaiselle suurelle yleisölle journalistisen tuotoksen ja sen ympärille rakentuvan ja lehdistönvapauden merkitystä korostavan Sanopa se! -some-kampanjan.

10 320 €

Bjerregård Mogens Blicher

MEDIE AND POLITICS IN CONFLICT IN EUROPE

Eurooppalainen lehdistönvapauden projekti.

Huipentuu Gdanskissa helmikuussa 2018 pidettävään konferenssiin. Tavoitteena edistää lehdistön itsenäisyyttä ja vapaampaa toimintaympäristöä.

10 000 €

Aalto-yliopiston

Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu,

Median laitos TaT Merja Salo

HELSINKI PHOTOMEDIA 2018

-VALOKUVATUTKIMUSKONFERENSSI,

ERITYISTEEMAN PHOTOGRAPHY AND THE POST-TRUTH CONDITION TOTEUTTAMINEN

Helsinki Photomedia on kansainvälinen valokuvatutkimuskonferenssi, joka järjestetään maaliskuussa 2018 kolmannen kerran. Teemana Photography and the Post-Truth Condition.

9 000 €

Heidi Piironen

OHIKULJETUT

– ERÄÄN KERJÄLÄISPERHEEN TARINA

Toimittaja Kimmo Oksasen ja valokuvaaja Heidi Piironen selvitys romanikerjäläisilmiöstä. Hanke pohtii miksi Romanian maaseudun köyhät romanit on pakotettu Länsi-Eurooppaan ja mitä seurauksia tästä on koitunut. Hanke selvittää romanikerjäläisten synnyttämää kuohuntaa, heidän vastaanottoaan eri yhteiskunnissa ja heihin kohdistuneita vihakirjoituksia. Keitä he ovat, mistä he tulevat?

6 000 €

Suvi Turtiainen

#SUOMI 100 VENÄJÄN SILMIN

Tutkivan journalismin hanke, jossa selvitetään miten virallinen Venäjä esittää Suomen itsenäistymiseen liittyvät tapahtumat ja satavuotisjuhluvoimien. Seurataan Venäjällä käytävää keskustelua ja yritetään selvittää, miten Venäjä kehystää Suomen itsenäisyyden osana omaa merkkipuottaan.

5 500 €

Nordic Press Association (NPA)

YOUNG MEDIA MAKERS PROMOTING
ACTIVE CITIZENSHIP

Toimittajilla on työnsä kautta ainutlaatuinen mahdollisuus osallistaa yleisöä ja kannustaa heitä aktiiviseen kansalaisuuteen. Tarjoamme 40 nuorelle toimittajalle tilaisuuden kehittää sellaista journalismia, jonka avulla vahvistetaan yleisön osallisuutta yhteiskunnassa. Ideoista ja parhaista käytännöistä koostetaan opas, jossa annetaan vinkkejä siihen, miten journalismin avulla yleisöä saa kannustettua aktiiviseen kansalaisuuteen.

2 400 €

Toimittajastipendit
jatkokouluttautumista
varten

Silja Raunio

OXFORD, REUTERS INSTITUTE FOR THE STUDY
OF JOURNALISM

Laura Kangsluoma, Stefani Urmas

USC ANNENBERG SCHOOL FOR
COMMUNICATION & JOURNALISM

Mari Lukkari

EUROPÄISCHE JOURNALISTEN FELLOWSHIPS –
OHJELMA, FREIE UNIVERSITÄT BERLIN

Risto Salminen

FUDANIN YLIOPISTO, SHANGHAI

Elina Hiltunen

WORLD PRESS INSTITUTE, WPI FELLOWSHIP
PROGRAM FOR INTERNATIONAL JOURNALISTS

anna-Sofia Berner

COLUMBIAN YLIOPISTON JOURNALISMIKOULU

Aura Lindeberg

CONSTRUCTIVE INSTITUTE, AARHUS, TANSKA

*Ville Juutilainen, Ilkka Karisto, Anu-Elina Lehti,
Ninni Myllyoja, Kati Pietarinen, Eveliina Salomaa*

TUTKIVAN JOURNALISMIN KESÄKURSSI
COLUMBIAN YLIOPISTO JOURNALISMIKOULU
(NEW YORK)

Toimittajastipendit yhteensä

545 878 €

Apurahat yhteensä

1 444 870 €

Apurahat ja toimittajastipendit yhteensä

1 990 748 €